

VID

**Studieplan for videreutdanning i Tverrfaglig videreutdanning i
avansert gerontologi**

60 studiepoeng

**Program Description for Continuing Education in Interdisciplinary
continuing education in advanced gerontology**

60 ECTS

Fakultet for helsefag

Faculty of Health Studies

VID Bergen

Godkjent 16. august 2017 av Utdanningsutvalget

Approved 16 August 2017 by The University Board

Innholdsfortegnelse

1. Presentasjon av studiet	2
2. Målgruppe og opptakskrav	2
3. Læringsutbytte.....	3
4. Arbeids- og undervisningsformer	4
5. Internasjonalisering	4
6. Vurderingsformer.....	4
7. Studiets oppbygning	4
9. Nøkkelinformasjon om studiet	6
10. Emnebeskrivelser	8
Aldring og eldre menneskers livsvilkår og mestring.....	8
Somatiske og psykiske lidelser relatert til høy alder	11
Organisering, fagutvikling, yrkesutøvelse og tjenesteutvikling i eldreomsorgen.....	14
Forskningsetikk, vitenskapsteori og metode.....	17

1. Presentasjon av studiet

Studieplanen for Avansert gerontologi (forkortet til AG) bygger på [Forskrift til rammeplan for videreutdanning i aldring og eldreomsorg](#) fastsatt 1. desember 2005. Fullført utdanning gir 60 studiepoeng. Studiet gir en fordypning/spesialisering i gerontologi og geriatri. Gerontologi dekker de ulike aspektene ved aldring og aldringsprosessen og omfatter basalbiologiske, klinisk-medisinske, humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner. Geriatri beskriver sykdommer og funksjonssvikt knyttet til alderdommen.

VID vitenskapelige høgskole bygger sin virksomhet på det kristne livssyn der et helhetlig menneskesyn, respekt for enkeltmennesket, menneskelivets ukrenkelighet og nestekjærlighet står sentralt. VID ser nærhet og engasjement som viktig i møte med andre mennesker.

Det å bli gammel er ikke ensbetydende med å bli syk og hjelpetrequende, men i denne fasen av livet er mennesker mer utsatt for sykdom og funksjonstap. Tjenestene i eldreomsorgen er derfor avhengig av at solid fagspesifikk kompetanse integreres med brukerkunnskap i velfungerende tverrfaglige miljøer. Oppdatert kunnskap er viktig når helsepersonell i samarbeid med andre skal gjøre vurderinger og fatte beslutninger på et faglig, rettslig og etisk holdbart grunnlag. I følge Helse- og omsorgsdepartementet skal tjenester som utøves være virkningsfulle, trygge og sikre og styrke brukerperspektivet. Tjenestene skal være samordnet, preget av kontinuitet og god samhandling på tvers av fag og nivåer – der ressursene utnyttes på en god måte.

Høgskolen har som mål å utdanne reflekterte helse- og sosialarbeidere som med høy yrkesetisk standard kan ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med de eldre, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor eldreomsorgen. Studiet bidrar til å utvikle evnen til å skape gode relasjoner hvor mennesker blir møtt, sett og bekreftet. Kvalitetssikringssystemet medvirker til kvalitet i utdanningstilbud og læringsmiljø.

Videreutdanningen kvalifiserer til:

- avansert klinisk arbeid med eldre i primær- og spesialisthelsetjenesten
- fag- og tjenesteutvikling innenfor gerontologi og geriatri
- planlegging og ledelse innen eldresektoren
- tverrfaglig arbeid

2. Målgruppe og opptakskrav

Studiet er rettet mot mennesker som yter tjenester til og samhandler med eldre og deres pårørende. Målgruppen for studiet er helse- og sosialpersonell med ulik profesjonsbakgrunn; sykepleiere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, sosionomer, vernepleiere og andre faggrupper som arbeider med eldre.

Videreutdanningen kan etter individuell søknad innpasses i relevant masterutdanning, herunder [Master i tjenesteutvikling til eldre](#).

Opptak til studiet skjer på grunnlag av:

- Bachelorgrad (180 studiepoeng) eller annen grad eller yrkesutdanning av minimum tre års omfang innenfor helse- og sosialfag.
- Utdanning som i henhold til § 3-4 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevn god med ovennevnte grader eller utdanningsløp.
- Minst ett års relevant pasient-/klientrettet yrkespraksis etter fullført utdanning.

For søkere med utenlandsk helsefaglig utdanning, er det kun arbeidserfaring etter innvilget norsk autorisasjon som blir vurdert. Søkere som ikke oppfyller de ordinære opptakskravene kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse. Det er en forutsetning at søkere/studentene har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning.

3. Læringsutbytte

Kunnskaper

- har avanserte kunnskaper i gerontologi og geriatri; aldersforandringer, levekår, livskvalitet, ressurser, funksjonssvikt, behov, sykdommer, eldre som brukere av helse- og omsorgstjenester og samfunnets rammebetingelser
- har forståelse og viser respekt for eldre menneskers verdighet, livserfaring og livssituasjon i arbeidet med eldre
- har inngående forståelse for ulike forskningsmetoder
- har forståelse for betydningen av forsknings- og erfaringsbasert kunnskap i egen yrkesutøvelse

Ferdigheter

- har en sammensatt vurderings- og handlingskompetanse i møte med eldre og deres pårørende og anvender kunnskap i gerontologi og geriatri
- involverer pasienten i all helsefremmende, behandlende, rehabiliterende og lindrende omsorg og behandling
- utøver forsknings- og erfaringsbasert praksis i arbeidet med og for eldre
- tar initiativ til tverrfaglig samhandling på en hensiktsmessig og fleksibel måte
- iverksetter forbyggende og rehabiliterende tiltak på person- og samfunnsplan i samarbeid med andre yrkesgrupper

Generell kompetanse

- har forståelse for hvordan ulike menneskesyn kan gi konsekvenser for yrkesutøvelse rettet mot eldre mennesker
- identifiserer ulike etiske dilemma og reflekterer og handler i vanskelige etiske situasjoner
- planlegger, dokumenterer og reflekterer kritisk over egen virksomhet og bidrar til kollegaveiledning, fagutvikling og kompetanseheving
- bidrar til tjenesteutvikling, nytenkning og deltar i kontinuerlig forbedring og innovasjonsprosesser i helse- og omsorgstjenesten
- taler de Eldres sak og påvirker beslutningsprosesser i offentlig og privat sektor

4. Arbeids- og undervisningsformer

Studiet er tilrettelagt voksenpedagogiske prinsipper med høy grad av egenaktivitet og ansvar for egen læring. Troen på menneskets iboende evne til å lære og til å utvikle seg er grunnlaget for høgskolens pedagogiske tenkning. Undervisningen er forskningsbasert og vektlegger integrasjon av teoretisk kunnskap og praktisk kunnskap. Narrativ tilnærming, simulering, dialog, studiegrupper og muntlige fremlegg skal bidra til personlig og faglig utvikling. Videre inngår forelesninger, seminarer, veiledning, prosjektarbeid og selvstudier. Studiestøtteprogrammet *itslearning* benyttes som læringsverktøy

5. Internasjonalisering

VID vitenskapelige høgskole har internasjonalisering som et av sine strategiske mål. Det arbeides for økende grad av utveksling for både studenter og lærere. Høgskolen har avtaler om student og lærerutveksling innenfor Nordplus-samarbeidet og Erasmus-programmet. Utover dette har VID også opprettet egne avtaler med høgskoler og universiteter. Dette åpner for besøk og samarbeid ved institusjoner i en rekke land. Du kan finne mer informasjon om internasjonale samarbeidspartnere på høgskolens nettside. Det er lagt til rette for frivillig studiebesøk i utlandet med en ukes studietur. Formålet er å tilegne seg kjennskap til eldreomsorg i andre kulturer.

6. Vurderingsformer

Ved studiet gjennomføres skoleeksamen i emne AG7020 og hjemmeeksamen i emne AG7010, AG7030 og AG7040. Eksamensdatoer ligger på itslearning. Retningslinjer finnes på www.vid.no/student/ og <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-12-1595>.

For at studiet skal kunne godkjennes må arbeidskrav innenfor hvert emne være godkjent og eksamener være bestått. Retningslinjer for arbeidskrav ligger på itslearning.

Høgskolen stiller krav om 80 % fremmøte på hvert emne. Fravær i undervisning over 20 % kan kompenseres med et ekstra arbeidskrav. Alt fravær skal meldes høgskolen så snart som mulig, og helst før fraværet starter.

7. Studiets oppbygning

Studiet er organisert i ukesamlinger og kan tas på heltid (1 år) eller på deltid (2 år).

Heltidsstudiet har 3 samlinger à 2 uker per semester, mens deltidsstudiet har 3 samlinger à 1 uke per semester.

Studiet kan påbygges med 60 studiepoeng til mastergrad, som tas på heltid (1 år) eller deltid (2 år). Se [Master i tjenesteutvikling til eldre](#)

Heltid:

1. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
AG7010	Aldring og eldre menneskers livsvilkår og mestring	15	Høst	O
AG7030	Organisering, fagutvikling, yrkesutøvelse og tjenesteutvikling i eldreomsorgen	15	Høst	O
AG7020	Somatiske og psykiske lidelser relatert til høy alder	15	Vår	O
AG7040	Forskningsetikk, vitenskapsteori og metode	15	Vår	O
*O=obligatorisk emne, V=valgemne				

Deltid:

1. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
AG7010	Aldring og eldre menneskers livsvilkår og mestring	15	Høst	O
AG7020	Somatiske og psykiske lidelser relatert til høy alder	15	Vår	O
2. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
AG7030	Organisering, fagutvikling, yrkesutøvelse og tjenesteutvikling i eldreomsorgen	15	Høst	O
AG7040	Forskningsetikk, vitenskapsteori og metode	15	Vår	O
*O=obligatorisk emne, V=valgemne				

9. Nøkkelinformasjon om studiet

Navn på studieprogrammet: Tverrfaglig videreutdanning i avansert gerontologi	Engelsk navn på studieprogrammet: Interdisciplinary continuing education in advanced gerontology
---	---

ISCED-kode: 0988: Health and Welfare, inter-disciplinary programmes

Studieprogramkode: VAG-345130	Kvalifikasjonsnivå: Videreutdanning
Antall studiepoeng: 60	Grad etter avsluttet studium:
Undervisningsspråk: Norsk, Engelsk	Organisering av studiet: Heltid og deltid (50 % studiebelastning)
Praksisstudier: Nei	

Normert studietid: 1 år	Studieåret starter: Høst	Undervisningssted: Bergen Haraldsplass
----------------------------	-----------------------------	---

Målgruppe og opptakskrav

Studiet er rettet mot mennesker som yter tjenester til og samhandler med eldre og deres pårørende. Målgruppen for studiet er helse- og sosialpersonell med ulike profesjonsbakgrunn; sykepleiere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, sosionomer, vernepleiere og andre faggrupper som arbeider med eldre.

Opptak til studiet skjer på grunnlag av:

- Bachelorgrad (180 studiepoeng) eller annen grad eller yrkesutdanning av minimum tre års omfang innenfor helse- og sosialfag.
- Utdanning som i henhold til § 3-4 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevn god med ovennevnte grader eller utdanningsløp.
- Minst ett års relevant pasient-/klientrettet yrkespraksis etter fullført utdanning.

For søkere med utenlandsk helsefaglig utdanning, er det kun arbeidserfaring etter innvilget norsk autorisasjon som blir vurdert. Søkere som ikke oppfyller de ordinære opptakskravene kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse. Det er en forutsetning at søkere/studentene har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgere utdanning.

Beskrivelse av studieprogrammets innhold og profil

Avansert gerontologi gir fordypning i gerontologi og geriatri. Gerontologi vedrører aspekter ved aldring og aldringsprosessen inkludert basalbiologiske, klinisk-medisinske, humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner. Geriatri beskriver aldersrelaterte sykdommer og funksjonssvikt.

VID vitenskapelige høgskole bygger sin virksomhet på det kristne livssyn der et helhetlig menneskesyn, respekt for enkeltmennesket, menneskelivets ukrenkelighet og nestekjærlighet står sentralt. VID ser nærhet og engasjement som viktig i møte med andre mennesker.

Det å bli gammel er ikke ensbetydende med å bli syk og hjelpetrengende, men i denne livsfasen er mennesker mer utsatt for sykdom og funksjonstap. Tjenestene i eldreomsorgen er derfor avhengig av at solid fagspesifikk kompetanse integreres med brukerkunnskap i velfungerende tverrfaglige miljøer. Oppdatert kunnskap er viktig når helsepersonell i samarbeid med andre skal gjøre vurderinger og fatte beslutninger på et faglig, rettslig og etisk holdbart grunnlag. Tjenestene skal

være virkningsfulle, trygge og styrke brukerperspektivet. Tjenesteutvikling skal bidra til bedre kvalitet, kontinuitet og god samhandling på tvers av fag og nivåer.

Høgskolen utdanner reflekterte helse- og sosialarbeidere med høy yrkesetisk standard, som kan ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med de eldre, pårørende, frivillige og andre yrkesgrupper. Studiet bidrar til å utvikle evnen til å skape gode relasjoner hvor mennesker blir møtt, sett og bekreftet.

Læringsutbytte

Kunnskaper

- har avanserte kunnskaper i gerontologi og geriatri; aldersforandringer, levekår, livskvalitet, ressurser, funksjonssvikt, behov, sykdommer, eldre som brukere av helse- og omsorgstjenester og samfunnets rammebetingelser
- har forståelse og viser respekt for eldre menneskers verdighet, livserfaring og livssituasjon i arbeidet med eldre
- har inngående forståelse for ulike forskningsmetoder
- har forståelse for betydningen av forsknings- og erfaringsbasert kunnskap i egen yrkesutøvelse

Ferdigheter

- har en sammensatt vurderings- og handlingskompetanse i møte med eldre og deres pårørende og anvender kunnskap i gerontologi og geriatri
- involverer pasienten i all helsefremmende, behandlende, rehabiliterende og lindrende omsorg og behandling
- utøver forsknings- og erfaringsbasert praksis i arbeidet med og for eldre
- tar initiativ til tverrfaglig samhandling på en hensiktsmessig og fleksibel måte
- iverksetter forbyggende og rehabiliterende tiltak på person- og samfunnsplan i samarbeid med andre yrkesgrupper

Generell kompetanse

- har forståelse for hvordan ulike menneskesyn kan gi konsekvenser for yrkesutøvelse rettet mot eldre mennesker
- identifiserer ulike etiske dilemma og reflekterer og handler i vanskelige etiske situasjoner
- planlegger, dokumenterer og reflekterer kritisk over egen virksomhet og bidrar til kollegaveiledning, fagutvikling og kompetanseheving
- bidrar til tjenesteutvikling, nytenkning og deltar i kontinuerlig forbedring og innovasjonsprosesser i helse- og omsorgstjenesten
- taler de eldres sak og påvirker beslutningsprosesser i offentlig og privat sektor

Arbeids- og yrkesmuligheter etter endt utdanning

Videreutdanningen kvalifiserer til:

- avansert klinisk arbeid med eldre i primær- og spesialisthelsetjenesten
- fag- og tjenesteutvikling innenfor gerontologi og geriatri
- planlegging og ledelse innen eldresektoren
- tverrfaglig arbeid

Videre studiemuligheter etter endt utdanning

Videreutdanningen kan etter individuell søknad innpasses i relevant masterutdanning, herunder [Master i tjenesteutvikling til eldre](#).

10. Emnebeskrivelser

Aldring og eldre menneskers livsvilkår og mestring Aging and older people's conditions of life and coping

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: AG7010 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav:	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Bergen Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 375 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 420 timer

Innhold

Emnet er en fordypning i aldring og eldre menneskers livsvilkår, i mestring, sorg og tapsreaksjoner i alderdommen.

Hovedtemaer:

- aldring og eldre menneskers posisjon i et historisk, nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- sosialgerontologi; teoretiske konsepter og teorier, moderniseringsteori, aldersstratifiseringsteori, kontinuitetsteori
- biologiske aldringsteorier og -forandringer
- psykososial aldring; teorier som tilbaketrekningsteori, aktivitetsteori, rolleteori, utviklingsteori, teorien om gerotranscendens
- psykologisk aldring; kognitiv, emosjonell og sosial fungering i eldre år
- aldring og fysisk og psykisk helse
- aldring og seksualitet
- fysisk og psykisk funksjonshemming hos eldre
- å bo på institusjon og hjemlighet
- utfordringer, helsefremming og mestring i alderdommen
- livshistorie, levekår og livskvalitet
- verdighet og etikk, etisk refleksjonsmodell
- eldre menneskers posisjon og påvirkningsmuligheter i familie- og samfunnsliv
- aldring, sorg, tap, kriser og muligheter
- den naturlige død og synet på døden i historisk og kulturelt perspektiv
- søk etter forskningsartikler
- innføring i vitenskapsteori, forskningsetikk og forskningsmetoder, narrativ metode og intervju

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten har inngående kunnskap om

- eldre menneskers ressurser og livskvalitet
- levekår og normale aldersforandringer: biologisk, sosialt og psykologisk, samt menn og kvinners aldring i og utenfor institusjon
- eldre menneskers evne til omstilling og mestring
- betydningen av sosiale nettverk
- aldring og seksualitet
- ulike former for overgrep mot eldre og selvmord
- aldring i ulike kulturer, og hvilke muligheter og utfordringer dette skaper i helse- og omsorgssektoren
- aldring og alderdom i et historisk perspektiv
- døden i historisk og kulturelt perspektiv

Ferdigheter:

Kandidaten

- anvender menneskers livshistorie, livserfaringer og livssituasjon i arbeidet med eldre
- analyserer og forholder seg til eldre menneskers opplevelse av sykdom og funksjonssvikt
- anvender kunnskap om helsefremming, mestring, sorg og tapsreaksjoner i alderdommen, i omsorg og veiledning av eldre og deres pårørende
- bruker ulike faglige perspektiver på aldring i samhandling med pasienter, pårørende og andre samarbeidspartnere
- bidrar til etisk refleksjon og at eldre mennesker får en verdig alderdom og avslutning på livet

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan drive forebyggende arbeid ved å vurdere og påvirke ulike faktorer som virker inn på eldre menneskers livssituasjon
- kan finne og bruke ny forskning i praksis
- kan anvende forsknings- og erfaringsbasert kunnskap

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger og seminarer
- Refleksjon og faglige drøftinger
- Gruppearbeid med veiledning
- Selvstudium

Obligatoriske aktiviteter

- Deltakelse i undervisning, nærvær minst 80%
- Individuell skriftlig oppgave: Refleksjonsnotat relatert til et av områdene i emnet.
- Skriftlig gruppeoppgave: Tema etisk dilemma i omsorgen til eldre mennesker og anvende etisk refleksjonsmodell.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen, individuell	1 semester	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Individuell skriftlig oppgave. Studenten skal gjennomføre et narrativt livshistorieintervju med et eldre menneske og knytte intervjuet opp mot sentrale aldringsteorier.

Annet

Alle deler av obligatoriske aktiviteter og vurderingsordningen må være godkjent/bestått for at emnet som helhet skal være bestått. Ved bestått emne vil karakteren på emnet som helhet være lik karakteren på hjemmeeksamen.

Pensum

Pensumliste og anbefalt litteratur foreligger ved studiets semesterstart. Det tas forbehold om justeringer av pensumlisten.

Somatiske og psykiske lidelser relatert til høy alder

Somatic and mental disorders related to old age

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: AG7020 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav:	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Bergen Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 375 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 420 timer

Innhold

Studentene skal tilegne seg avansert kunnskap om somatiske sykdommer, demens og alderspsykiatri og hvilke konsekvenser sykdommene får for eldre mennesker i deres daglige liv. Forandringene som oppstår ved ulike former for kognitiv svikt og psykiske problemer hos eldre vektlegges. Forebyggende arbeid og rehabiliterende tiltak fremheves, og det legges vekt på juridiske aspekter og etiske problemstillinger knyttet til omsorg og behandling av mennesker med kognitiv svikt.

Hovedtemaer:

- akutte sykdommer og skader hos eldre, diagnostikk, behandling, forebygging og rehabiliteringsprinsipper
- progredierende og kroniske sykdommer; forebygging, diagnostikk, behandlings- og rehabiliteringsprinsipper
- generell funksjonssvikt og helseplager
- medikamentell behandling av eldre
- ernæringsutfordringer
- munnhelse
- forebygging og behandling av trykksår
- fysisk aktivitet og falltendens
- lindrende behandling og omsorg ved livets slutt
- utvikling av demens, forekomst og årsaksforklaringer, diagnostiske metoder, kriterier for demens (ICD 10), utredning og differensialdiagnostiske problemer, biologiske, psykologiske og sosiale aspekter
- kriterier for, forekomst, symptomer og behandling knyttet til delirium, depresjon, selvmord og selvmordsforsøk blant eldre, samt bruk og misbruk av medikamenter og rusmidler
- prinsipper og teorier for behandling, ikke-medikamentelle tiltak og helhetlig omsorg ved alderspsykiatri og demens
- etiske og juridiske aspekter i behandling av mennesker med demens
- pårørendes rolle, støttegrupper og organisasjoner for pårørende, samarbeid mellom pårørende og hjelpeapparatet
- finne, vurdere og anvende faglige retningslinjer

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten har avansert kunnskap om

- akutte, somatiske sykdommer og skader, samt om progredierende og kroniske sykdommer hos eldre
- diagnostikk, forebygging, behandling og rehabiliteringsprinsipper i forhold til sykdommer hos eldre
- funksjonssvikt, smerter og helseplager ved høy alder
- kognitiv svikt og spesielle behov ved alderspsykiatri og demens

Ferdigheter:

Kandidaten

- anvender kunnskap og relevante metoder for å identifisere, vurdere, iverksette og evaluere tiltak i forhold til pasientens ressurser, helsetilstand og aktuelle kliniske problemstilling
- gjenkjenner og lindrer ulike symptomer, er bevisst ulike differensialdiagnoser og skiller mellom ulike former for kognitiv svikt
- støtter og veileder de eldre og deres pårørende i forhold til mestring av livet med sykdom
- bidrar aktivt til samhandling og kunnskapsutveksling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten

Generell kompetanse:

Kandidaten kan

- anvende tilegnet kunnskap i veiledning av pasienter, pårørende og i tverrfaglige team
- finne faglige retningslinjer og anvende disse i praksis

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger og seminarer
- Refleksjon og faglige drøftinger
- Gruppearbeid med veiledning
- E-læring, ferdighetstrening
- Selvstudium

Obligatoriske aktiviteter

- Deltakelse i undervisning, nærvær minst 80%
- Skriftlig gruppeoppgave: Tema ikke-medikamentelle tiltak for personer med demens
- Skriftlig gruppeoppgave: Tema retningslinjer relatert til forsknings- og erfaringsbasert kunnskap.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skoleeksamen	5 timer	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Skoleeksamen omfatter somatiske sykdommer, demens og alderspsykiatri.

Annet

Alle deler av obligatoriske aktiviteter og vurderingsordningen må være godkjent/bestått for at emnet som helhet skal være bestått. Ved bestått emne vil karakteren på emnet som helhet være lik karakteren på skoleeksamen.

Pensum

Pensumliste og anbefalt litteratur foreligger ved studiets semesterstart. Det tas forbehold om justeringer av pensumlisten

Organisering, fagutvikling, yrkesutøvelse og tjenesteutvikling i eldreomsorgen

Organization, professional development and practice, and service development in older people care

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: AG7030 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Bergen Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav:		Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 375 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 420 timer

Innhold

Emnet belyser hvordan helse- og sosialtjenesten for eldre er organisert, samordning og samarbeid mellom ulike ledd i tiltakskjeden, samt lover og forskrifter som styrer helse- og sosialtjenestene til denne aldersgruppen. Brukermedvirkning i utforming av tjenester står sentralt. Det legges vekt på etiske og juridiske spørsmål og deres konsekvenser for yrkesutøvelsen. Aktuelle tema er forskning, fagutvikling, kvalitets- og tjenesteutvikling og endringsprosesser, samt helsepedagogikk, kommunikasjon og omsorgsteknologi.

Hovedtemaer:

- aktuelle lover og forskrifter som setter rammer for helse- og omsorgstjenester, rettssikkerhet, lovbaserte rettigheter og plikter, gråsoneproblematikk mellom jus og etikk i eldreomsorgen
- samordning mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste og mellom tjenester/nivåer med fokus på eldre
- familieomsorg og frivillige organisasjoner knyttet til eldre
- prioritering av ressurser, dokumentasjon, saksbehandling og utredning
- strukturelle dilemma i organisering av ulike pleie- og omsorgstilbud
- tverrfaglig og tverretatlig samhandling, miljøarbeid, nettverksarbeid, brukermedvirkning, kommunikasjonsteori, pårørendes situasjon, støtte og veiledning helsepedagogikk, rådgiving og personalveiledning
- verdisyn og holdningers betydning for yrkesutøvelsen
- etiske teorier og dilemmaer i vurdering og valg av tiltak
- pasientsikkerhet, kvalitets- og tjenesteutvikling
- prosjektarbeid som arbeidsform i helsesektoren
- omsorgsteknologi
- kommunikasjon
- kvalitetsforbedringsmetoder, spørreskjema og deskriptiv statistikk
- systematisk litteraturstudie og design av forskningsprosjekt

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten har oppdatert kunnskap om

- organisering og samordning av helse- og omsorgstjenester for eldre på ulike nivå
- lover og forskrifter som regulerer eldreomsorgen
- pasientsikkerhet, kvalitets- og tjenesteutvikling og prioritering av ressurser
- kommunikasjon og helsepedagogikk
- omsorgsteknologi og etikk

Ferdigheter:

Kandidaten

- bidrar til kompetanseheving, fag- og kvalitetsutvikling og helsepedagogisk tilnærming i helsetjenesten
- identifiserer etiske dilemma, reflekterer og handler i vanskelige situasjoner
- involverer brukerne aktivt i det daglige arbeidet, og inkluderer, støtter og veileder pårørende i omsorgen for de eldre
- taler de eldre sin sak i prioritering av samfunnsmessige ressurser
- arbeider godt i grupper og evaluerer gruppeprosesser
- kan gjennomføre prosjektarbeid og kvalitetsforbedring, samt bidra til tjenesteutvikling i klinisk praksis

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har forståelse for diakoniens betydning innen helse- og sosialtjenestene
- kan vurdere dilemmaer innenfor omsorgsteknologi
- kan bidra til samordning og samarbeid mellom ulike ledd i tiltakskjeden
- vurderer kontinuerlig egen yrkesrolle

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger og seminarer
- Refleksjon og faglige drøftinger
- Øvelser og veiledning
- Selvstudium

Obligatoriske aktiviteter

- Deltakelse i undervisning, nærvær minst 80%
- Individuell skriftlig oppgave: Refleksjonsnotat relatert til et av områdene i emnet.
- Individuell skriftlig oppgave: Skisse til fordypningsoppgave.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen	1 semester	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Studentene skal gjennomføre et gruppearbeid innen fag- og kvalitetsforbedring. Tema knyttes til en faglig retningslinje eller pasientsikkerhet.

Annet

Alle deler av obligatoriske aktiviteter og vurderingsordningen må være godkjent/bestått for at emnet som helhet skal være bestått. Ved bestått emne vil karakteren på emnet som helhet være lik karakteren på skoleeksamen.

Frivillige aktiviteter

Studietur/hospitering relatert til eldreomsorg anbefales, men er ikke en obligatorisk del av utdanningsprogrammet.

Studieturen skal gi kjennskap til hvordan eldreomsorg er organisert og ivaretatt i andre deler av landet eller i utlandet, mens hospitering skal gi kjennskap til hvordan eldreomsorg er organisert og ivaretatt andre steder enn der studenten jobber. Deltagelse har til hensikt å gi den enkelte student faglig påfyll, inspirasjon og idéer til fornyelse på egne arbeidsplasser. Faglig innhold og praktisk opplegg for studietur og hospitering er studentenes ansvar, men høgskolen kan bidra med råd.

Det anbefales at organisering av studietur skjer ved at det nedsettes en komité med 3 studentrepresentanter tidlig i studieåret. Disse kan konsultere lærer ved behov. Komiteen har følgende oppgaver:

- vurdere reisemål
- utarbeide økonomiske overslag over ulike alternativ
- bestille turen når reisemål er valgt
- utarbeide sosialt program
- utarbeide faglig program
- sikre evaluering av studieturen

Studenter som ønsker å hospitere må selv ordne med dette. Det anbefales at 2 -3 dagers hospiteringen gjennomføres. Studentene må selv dekke alle utgifter ved studietur/hospitering.

Pensum

Pensumliste og anbefalt litteratur foreligger ved studiets semesterstart. Det tas forbehold om justeringer av pensumlisten.

Forskningsetikk, vitenskapsteori og metode

Research ethics, theory of science and method

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: AG7040	Undervisningsspråk: Norsk/Engelsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng: 15	Undervisningssted: Bergen	Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 375 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 420 timer
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Vår	
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	
Studienivå: Høyere grad		
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav:		

Innhold

Studentene skal tilegne seg kunnskap om ulike vitenskapsteoretiske perspektiver og metoder som er sentrale innenfor helsefag. Dette skal gjøre dem i stand til å velge egnede metoder til bruk i forskning og klinisk virksomhet, samt formulere prosjektplan og gjennomføre eget vitenskapelig arbeid. Kritisk vurdering av forskning og analyse av forskningsartikler, samt kunnskap om retningslinjer vektlegges med tanke på å kunne anvendes i klinisk praksis.

Hovedtemaer:

- vitenskapsteori for helsefag med sentrale vitenskapsteoretiske tradisjoner
- forholdet mellom vitenskapsteori og metodologi
- kvantitative metoder og epidemiologi
- kvalitative metoder
- utforming av prosjektplan: design, valg av problemstilling, konstruksjon av empiri, analyse, drøfting
- forskningsprosessen
- vitenskapelig abstrakt
- kvalitetskriterier for forskning: reliabilitet, validitet, generalisering (kvantitativ), troverdighet, bekreftbarhet, overførbarhet (kvalitativ)
- forskningsetikk; meldeplikt, forskningsetiske prinsipper
- kritisk vurdering av kvalitative og kvantitative forskningsartikler
- utforming av systematisk litteraturstudie
- akademisk skriving

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten har oppdatert kunnskap om

- sentrale kjennetegn ved natur-, human- og samfunnsvitenskapene
- forskningsetikk og gjeldende etiske retningslinjer
- forskningsdesign og metode

Ferdigheter:

Kandidaten kan

- selvstendig formulere forskningsspørsmål og skrive prosjektskisse
- anvende relevante forskningsdesign og metoder for datainnsamling
- analysere og kritisk vurdere kvalitative og kvantitative data
- analysere og forholde seg kritisk til vitenskapelig publisering
- planlegge kvantitative og kvalitative forskningsprosjekt

Generell kompetanse:

Kandidaten kan

- anvende sentral vitenskapsteoretisk kunnskap
- anvende kvalitative og kvantitative forskningsmetoder
- analysere og reflektere over forskningsetiske problemstillinger

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger og seminarer
- Refleksjon og faglige drøftinger
- Gruppearbeid med veiledning
- Selvstudium

Obligatoriske aktiviteter

- Deltakelse i undervisning, nærvær minst 80%
- Skriftlig gruppeoppgave: Tema kritisk analyse og vurdering av vitenskapelige artikler.
- Presentasjon av egen oppgave: Fremlegg av arbeidet for medstudenter der også representanter fra eget arbeidssted /praksisfelt kan inviteres.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen	1 semester	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Studentene skal skrive en individuell fordypningsoppgave eller en prosjektplan for masteroppgave i et selvvalgt tema. Problemstillingen skal godkjennes av høgskolen. Studentene vil få tildelt veileder. Gjeldende retningslinjer skal følges.

Annet

Alle deler av obligatoriske aktiviteter og vurderingsordningen må være godkjent/bestått for at emnet som helhet skal være bestått. Ved bestått emne vil karakteren på emnet som helhet være lik karakteren på skoleeksamen.

Pensum

Pensumliste og anbefalt litteratur foreligger ved studiets semesterstart. Det tas forbehold om justeringer av pensumlisten.